

DISSERTATIO

DE THESAURIS Á DAVIDE SALOMONI RELICTIS.

Quicumque Judæos Principes Reges fuisse humiliores arbitrantur, rati nihil esse potuisse magnificum illis, qui in populo regnarent obscuri nominis, & census, cuius solæ opes ex proventibus terræ, & gregum confarent, nihil sentirent magnificum, nihil voluptuosum, nihil nisi humile, insignium gestorum gloriâ rarè se distinguendos præberent, nec nisi cum tota ditioe sua in prælium armatâ expeditiones susciperent, ac tandem Regnum haberent angustiis finibus contractum, magnis agendis, sive præstandis impar; quicumque, inquam, ita de Regibus Juda senserunt, falli illos certissimis argumentis in hac Dissertatione adductis demonstrabimus. Immense planè divitiæ à Davide cumulatae, ut Templo ædificando fervirent, res sunt, quæ præ omnibus historiis præcis, & recentioribus Lectorum admirationem extorquent; ut doctissimi quique Scripturæ Interpretes, ii maxime, qui ad studium ponderum & mensurarum, sicut & rei nummaria veterum, totos se contulerunt, admirationes ea de re suas continere vix possunt (a). Incredibilis adeo visa res est nonnullis, ut rei granditate exterriti rationes inveniunt sanè ingeniosas, quibus immanis hic divitiarum thesaurus ad captum Lectorum reformaretur.

Autumarunt nonnulli exaggerationis aliquid in verbis Scripturæ haberi. Sed qui fieri potuisset, ut David per exaggerationem loqueretur, cum etiam atque etiam oblatiunculam suam extenuare conatus sit? Ecce ego in paupertate mea præparavi impensas (b)? An fortè cum per exaggerationem loquitur quispiam, numerum unquam certum fixumque pondus divitiarum, & auri determinat? Alii verò mendum irrepisse in numero talentorum suspicantur. Sed quàm illi conjecturæ suæ rationem afferunt? an Textum aliquem, an Versiones, an Exemplaria proferunt ulla, quibus suspicionem suam fulciant? Ad libitum mendum suspicari, & non potius expressâ necessitate premente, quisque permittitur? Actum esset de integritate Sacri Textus, si cum maxime extraordinarium aliquod occurrat, mendum suspicari licuerit. Plerique tandem, relicto

talentorum numero, manus inserunt in valorem, thesauri pretium extenuantes; autumant enim, ea quæ David Salomoni legavit talenta, minoris æstimanda fuisse, quàm reliqua quæcumque. Horum nos opinionem in examen revocandam modò suscipimus.

Fatis cessurus David, Salomoni filio suo, Scripturâ narrante, legavit (c) *Auri talenta centum millia, & argenti mille millia talentorum*. Præter hæc de cumulatis à se pecuniis reliquit *tria millia talenta auri de auro Ophir, & septem millia talentorum argenti probatissimi* (*). Insuper Principes Aulae David in opus illud contulerunt (d) *auri talenta quinque millia, & solidos decem mille, argenti talenta decem millia*.

Porro argenti talentum præcisè valebat 3000. siclis, quemadmodum ex testimonio Exod. 28. 25. 26. apertissimè constat. Narratur enim ibi, Israelitas 603550. numero semisiclum viritum pendisse; quod summam conficiebat 300. talentorum argenti, & 1775. siclorum. Siclus autem reddit 32. solidos, 5. denarios, & 3. denarii quadrantes, cum octava denarii parte. Valet igitur argenti talentum ad nostram monetam supputatum 4867. libris, tribus solidis, 9. denariis. Talentum auri ascendit ad 69531. libras, 5. solidos monetæ nostratis. Ita 100000. auri talenta à Davide relicta, summam conficiunt 6953125000. librarum ex auro. Adde his summam 3000. talentorum auri ab eodem Davide comparatam, quæ refert 208593750. libras monetæ nostratis.

Ex argento legavit 1000000. talentorum nempe 4867187500. librarum monetæ nostratis. Præter hæc, donavit ex residuis sibi pecuniis 7000. talenta argenti, scilicet 340070312. Hæc negotium conficiunt; an nempe fieri potuisset, ut David tantam argenti, & pecuniæ vim cumularer, immanisque adeo divitiarum thesaurus totus profundendus esset in ea, quam animo complexus fuerat, ædificii mole.

Parasse Davidem omnia, quæ ad destinatum opus necessaria arbitratur, neminem in dubium revocaturum credo; ipse enim sapius mentem ea de re suam expresserat (e). Schemma etiam, atque totius ædificii modulum in manibus Salomonis reliquit, quem sanè respondisse conceptæ

c 1. Par. 22. 14.

* 1. Par. 29. 4.

d 1. Par. 29. 7.

e 1. Par. 22. 5. & 28. 2. & 29. 2. 19. & 2. Par. 8. 16.

ptæ de Deo opinioni, cuius Numini æquam, quantum fieri posset, domum construere parabat, ne ambigimus quidem. Supremi illius Numinis majestatem respicere se David ipse protestatus est, cum ea se parare significavit, quæ tenuitatis suæ modulus pateretur; quæ verborum phrasi factis expressit, nullâ ædis majestate, quæ tumque tandem illa futura esset, immensi Numinis majestatem illam fore assequaturum.

Paternas hæc ideas expressisse Salomonem, atque operis executione conceptam à Davide magnificentiam æquasse satis constat. Quin & multò excessit; namque erecti ædificii moles multò fuit augustior, quàm moduli, & schemmatis à Davide relicti ratio exigeret. Nihil est in tota antiquitate sumptuosius, nihil augustius, quàm Salomonis Templum. In hoc pretiosissima metalla, ligna, & marmora rarissima profusa sunt; non sumptibus parcebatur, quò peritissimi Artifices conducebantur, ut exquisitissimi artificii excellentia materiam ipsam vinceret, atque ad invidiâ certarent & metalli & artificii præstantia. Verùm his ita constitutis, Eruditi nostrates nunquam tamen in animum possunt inducere, tantam divitiarum vim cumulasse Davidem, neque totam in opere Salomonem profudisse. Superat, inquit ex illis quispiam, opulentiam omnem, & thesaurorum ditissimorum Regum, quorum sit apud Historicos mentio: *Suffecisset in aliquot centena splendidissima Tempia ædificanda* (f). Nullæ quidem suppetebant Davidi avitæ relicta à Parentibus divitiæ; nec tam immanes sufficere poterat ditiois illius angustus sanè tractus. Interim cumulasse dicitur tantam auri, argenticque vim, quantam nunquam possederunt avidissimi quique Reges Perfarum, Græcorum, & Romanorum [g]. Et quidem, inquit Brevevoodus, opus, quod meditabatur, minus erat, quàm tot immensos sumptus efflagitaret. Quando muri omnes è fuso argento confarent, quando eodem metallo totum Templi pavementum sterneretur, quando ædificii tectum totum esset aureum, eodemque metallo vestirentur interiores Templi parietes, confarentur vasa in usum Templi necessaria, adjectis etiam sumptibus in Artifices, adhuc tamen reliqui multum superesset. Ego quantâ potui sedulitate, addit ille, atque animi contentione dimensiones omnes Templi expendi, tum & factâ comparatione cum auri, & argenti thesauro, qui in opus insumentus esset, si omnia auro, argentoque confarent, post hæc, inquam, omnia, thesauros à Davide relictos superfluere animadverti. Itaque, concludit ille, fateamur oportet aliud in hoc loco significare talentum quàm quod vulgò usurpatur apud Moysen; & reliquos Scripturæ Libros. Ita Brevevoodus in suo Opere de Comparat. veterum, atque recent. monetarum.

f Josn. Cleric. hic.

g Brevevood. de Ponderib. c. 7.

h Marian. tract. de Pond.

ror profecto furor, Davidis talenta Moisaicis æquare. Summam ille reformavit ad 1275000000. auri, & totidem fortè argenti, quod in unum collectum, summam conficit 2550000000. Josephus difficultatem extorquende à Lectoribus fidei ea de re tentiens, relicta à Davide ingentem auri vim, ac 100000. talenta argenti adnotans, cætera omittit (i). Eupolemus (k) redigit talenta illa ad siclorum valorem, ut pro 100000. talentis auri & 1000000. talentorum argenti, par numerus siclorum auri argenticque supputandus sit. Nec sanè major summa, juxta quosdam Interpretes, ædificando Templo exigebatur.

Maluerunt alii pondus Sanctuarii, de quo apud Moysen, duplo pondus illud, de quo impræsentiarum, excessisse. Addunt, talento auri aliud esse pondus quàm argenti; sicut & argenti siclum duplo aureum excedere. Jacobus Capellius distinguit talentum *Statmicum*, nempe Moisaicum à *Numismatico*, quod vocat, minori sanè pondere, & pretio inferiori. Stanislaus Greserphus (l) non duo tantum talentorum genera invehit, nempe commune, & numismaticum, quod sextam tantum partem prioris, & duodecimam Talenti Sanctuarii continere censet; sed & alia plura distinguit, nempe publicum, privatum, Regale. Addit insuper, decimam, quandoque duodecimam, centesimam, & mille nam talenti partem talentum sine addito nuncupari. Ita planè augustam sibi viam instruit variis variorum conjecturis, summam auri Davidicæ supputantium, adoptandis.

Inter omnes constat, talenti nummum non æquabilem semper habuisse valorem apud varios populos, penes quos obtinebat. Ægyptium 80. librarum pondus retulisse ferunt (m); Romanum 70.; Siculum 2400. drachmis valebat; Etruscum 120. libris; Syrum pondere erat 15. librarum, cum 7. uncis, & 4. drachmis; Æginetum 10. drachmarum; Alexandrinum 31. librarum, cum 3. uncis; Atheniense 60. minis valebat, vel 600. drachmis. D. du Cange observat, nomen talenti usurpari interdum pro 100. libris, quandoque pro 50. & adhuc pro Marcho 20. solidorum. Homerus tradit, proposita ab Achille pro ludis Patrocli in præmium foeminam, & tripodem (n); deinde secundum præmium erat equa mulo foeta; in tertium novum ahenum; quarto loco duo auri talenta. Erat igitur horum talentorum (ultimo quippe loco propositorum) minor, quàm cæterorum omnium valor. Ibidem etiam in præmium cursis donat 1. ingentem argenti craterem exquisiti artificii, & capientem 6. mensuras; 2. vitulum saginatum; 3. hemitalentum auri, quod sanè minus valebat quàm majus. Virgilius duo talentorum genera, majus nempe, & minus distinguit (o). Vox Hebræa *Kikkar* exprimit massam, sive tortulam auri, argenticve. Legimus 2. Reg. 12. 30. & 1. Par. 20. 2. Davidem imposuisse sibi diadema, è capite Regis vel Dei Moabi.

i Antiq. 1. 7. cap. 11. k Apud Euseb. Præpar. 1. 9. c. 34.

l De diversis siclis.

m Vide Plin. 1. 33. cap. 3. & Buda. de Assè.

n Iliad. P.

o Æneid. 5. Argenti magnam dat ferre talentum.

bitarum detractum, quod talenti erat pondere. Quis autem facile credat sustinuisse Regem in capite 125. libras Romanas? Merito igitur cum Budæo inferendum videtur (p), talentum Hebraicum, quemadmodum & cætera aliarum gentium, non sibi semper constare. Hæ potissima afferuntur rationes pro minuendis Davidis thesauris, & ad æquiores summam pecuniarum illius omnibus redigendis.

Sed eas nihil morati vulgò Commentatores omnes, totam Sacri Textus Historiam ad literam recipiendam censent. Verum quidem est, plures inter illos perfunctorie tantum rem totam tractasse, neque id contulisse sedulitatis, & curæ, quod cæteri de ponderibus, & re nummaria scribentes; sed alii vicissim plures huic sententiæ accesserunt, non planè imparati; & rei nummaria licet instructissimi, adhuc tamen literam Textus excipiendam censuerunt, absque eo quod prodigiorum numero tantam divitiarum vim crederent adscribendam. Villalpandus, quem sanè virum imprudentem rem effutisse accusaverit nemo, non tantum expressas in Scriptura pecuniarum summam recipit omnes; sed multum etiam adjecisse de suo Salomonem in edificio ejusdem Templi aurumavit (q). Impendisse namque credit Salomonem 108000. talentorum auri (r), & 1000000. talentorum argenti (s); quæ tanta auri summa erogata statuitur in uno Templi edificio, omnis pecuniæ ad mercedem & convicium artificum, sicut & impensis exoticis. Quare si totum illud aurum in massam constatum in quadratum cubicum redigeretur, tanta ejus esse moles, ut vix eam caperet concave 10. cubitorum in quadrum, & 5. in altum; argentum verò in similem massam redactum, facile totum Sanctuarium occupasset, quod 20. cubitis quaquaversum porrigebatur. Addit idem Author, adhibitos ad structuram Templi 401900. Artifices ex Israelitis, Tyriis, Sidoniis, Ægyptiis conductos, quibus post absolutum opus, atque congruam mercedem solutam, 10. sceli auri in munus adjecti sunt (t). Præter hæc, Tyriis Opificibus annuatim solvebantur 602850. cori [u] frumenti, totidem hordei & mensuræ vini (x), sicut & totidem olei sara (y). Eadem datâ portione Sidoniis, & Ægyptiis assignata, sive in auro, sive quacumque demum ratione solvenda. Mensæ Regis Tyri conferebat 20000. mensuras frumenti, & olei totidem (*). Singula fusè prosequitur Villalpandus, quæ nos ultro præterimus, metu ne ab argumento plus nimio abducatur. Monendum tamen censemus, nihil legi in Scriptura de Opificibus Ægyptiis, neque de scelis aureis post absolutum opus singulis Operariis adjectis. Hæc ab Eupolemo narrantur [z].

Quæ de inæqualitate talentorum apud varias gentes adducta sunt, nihil pro Hebræorum talentis probant; neque enim vestigium ullum deprehenditur, sive in Scriptura, sive in Historia, varia apud eas gentes, saltem ante captivitatem Babyloniam obtinuisse talenta, & apertissimo Librorum Mosaicorum testimonio probatur (*). Hebraicum illud talentum valuisse 3000. siclis. Exemplum Davidis, qui capiti imposuit diadema talenti pondere, nihil probat, cum fortè diadema illud in aere supra thronum suspensum teneretur; vel saltem valore erat talenti, quippe quod diviti gemmarum thesauro ornaretur. Cætera omnia loca, ubi sermo est de talento, ingentem eo nomine summam exprimi demonstrant. Amasias Rex Juda exercitum sibi emittit à Rege Israel 100000. hominum, soluto pretio 100. talentorum [a]. Profectò si talentum minus valuisset quam 3000. siclis, quantum viritum singuli milites obtinuisset? Ammonitæ pro conductis 32000. curribus, seu facile 32000. equis currus trahentibus, simulque copiis Mesopotamiæ in regionibus Maacha, Rohob, & Soba collectis, solverunt 1000. argenti talenta (*). Amri Rex Israel duobus auri talentis montem emittit, in quo urbem Samariam edificavit (b). Cum Sennacheribus ab Ezechia exegisset 300. talenta argenti, & totidem auri (c), pius ille Rex ingenti summæ conficiendæ non Araria, tantum omnia Regiæ, & Sacra excussit, sed laminas etiam aureas evulsit, Templi fores vestientes. Giezi postulatum venit è Naamo, falsò obtento Elisei nomine, duo argenti talenta (d), quæ Naaman deferenda tradidit duobus domesticis suis, geminis facis onustis. Profectò si ea pecuniæ summa, & pondus minora fuissent, quam quæ Giezi sustinere potuisset, conducebat sanè viro illi secum omnia ferre, metu ne fortè res in cognitionem Elisei veniret. Capte à Neco Rege Ægypti Judææ tributum impositum est 100. talentorum argenti, & 1. auri (e), quam summam ut conficeret Joachim, extraordinarium vestigial imponere populo, ut pro viribus quisque solveret, coactus est. An & Scriptura hæc narrare, & Rex ad eas angustias redigi sustinuisset, si talentum multò minus valeret, quam Mosaica? Manahem Rex Israel annuale tributum 1000. talentorum Phul Regi Assyriæ solutus, 50. siclis ditissimos quosque suæ ditionis, cæteros verò singulos pro datis facultatibus censuit. Talentum igitur Hebraicum modicam illam summam profectò non conficiebat, quam adversa sententiæ Authores comminiscuntur; neque varii apud illos fuisse valoris, vel legimus unquam, vel conjecturâ assequimur, cum semper ingentem pecuniæ summam reddant.

At enim talentorum Davidicorum summa immanis erat, & multò, quam quæ edificando Templo exigeretur, major Grandem fuisse pecuniam fatemur, sed impensis non sanè minoribus æquanda erat. Profectò si totum illud aurum, argentumque authore Villalpando pro interioribus Templi ornamentis, sacrisque vasis erogatum fuit, tantum abfuit, ut David majora sumptibus præstaret, spolia minorâ reliquerit. Sed esto, concedamus Brerevoodo hanc auri argenteque immensam vim ex auro, argentove conflato Templo

p Bud. de Ase 1.4. fol. 110. Edit. Ascensian. Talenti significationem non unam fuisse apud Hebræos puto, quomodo & apud alias gentes nonnullas. Vide, si placet, Brerevood de Ponderib. c.6.

q Villalp. 2.3. p. 2. de pond. & mens. 33. r Reddunt, juxtâ ejus supputationem, 1817634024. aureos Monete Romanæ.

s Reddunt 1464480000. Decem Sicli auri summam conficiunt circiter 116. librarum.

t Corus capit 298. pintas, cum dimidia, semidiam, quartam pintæ partem, & plus aliquid.

* 2. Par. 2. 10. & 3. Reg. 5. 11. z Eupolem. apud Euf. Præp. l. 9. par. 1. 9.

plo aquè, ac Salomonico angusto satis futuram: nonne ex illo merces pendenda erat infinitis propemodum Artificibus, integro septennio in opus insudantibus? Quantum planè solvendum pro rebus tranvehendis, pro lignorum struc, lapidibus, marmore, gemmis, aliisque, quæ non nisi experti omnia scire potuissent? Si dimidium hujus thesauri hisce erogatum dixerimus, minus fortè, quam res tulerit, concederemus; tunc autem negotium duplo minoris difficultatis Auctori fiet, atque æquioribus oculis summam duplo minorem respiciet.

Reponunt, fieri nunquam potuisse, ut David, nullis auitis facultatibus locuples, in angustiis Regno tantam auri vim cummlaret. Sed animadvertisse oportuit, diutius virum regnasse, longè latèque & terrorem sui nominis, & arma, & victorias, ac tandem ditionem suam prorogasse. Ditissimos populos habebat tributarios, nec sanè multum suis commodis iustinebat, ac vicissim multa retrahebat ex gregibus, agris, vineis, olivetis. Regnum prorogavit ad 40. annos post obitum Saulis; tum & superstitè adhuc Saule ipse validâ sibi manu adjectâ, hostilem regionem non sine reducâ ingenti prædâ excurrabat (f). Jura dedit deinde Tribui Juda in Hebron integro sexennio; successit Regium in junversum Israel 34. annorum. Toto eo temporis spatio nihil sibi permisit reliquam cogendis pecuniis, quibus tunc maxime se totum impendit, ex quo edificandi Templi Domini consilium assumpserat; quamquam honorem illum reservari filio, Domino revelante, didicisset. Bellum intulit Syris, Philisthæis, Ammonitis, Moabitibus, Idumæis, & nunquam adversam fortunam expertus est. Regrediebatur enim semper non gloriâ tantum, sed spoliis devictorum Regum directis, raptisque eorum thesauris ovans. Hæc enim constituta tunc temporis belli lex, ut devicti Regis thesauri, sicut & tota hostilis regionis prædâ, quin & captivi ipsi, victori Regi manerent. Victos enim hostes veluti captivos habebant, quibus ea tantum conditio ne vita servabatur, si tributa nec modica planè solvere non renuisent. Sed quanam regiones illæ victori tributariæ? opulentissimæ illæ, & plerumque metalli fodinarum feracissimæ. Arabiam totam sibi fecerat vestigialem: quis autem regionis illius, ac maxime Arabiæ felicis divitias ignoret (g)? In Idumæa celebrantur apud Prophanos etiam usque post Jesu Christi ætatem fodinæ Phinon (h); celebrantur & Phœniciæ à Moyse indicatæ (i), & successu temporis SS. Martyribus frequentatæ (k). Cum tandem devicto Rege Adarezer totam Syriam ditioni suæ David adjecisset, immanem ex illa metallorum vim retraxisse Scripturâ testante intelligimus [l]. Eodem fato subiecti sunt populi Transeuphratæi, foedere juncti Syris, & Ammonitis (m).

Profectò si omnia hæc cumulerent, tributa nempe subiectarum gentium, spolia Regum, Regni sui jura & Israelitarum vestigialia, rei familiaris parsimonia, cui per

f 1. Reg. 27. 8. 9.

g Plin. l. 6. c. 28. In universum gentes ditissimæ, ut apud quas maxime oper Romano-rum. Partibus quoque subsistant.

h Vide nos. Comment. in Num. 23. 43. i Deut. 33. 25. k Euf. Hist. Eccl. l. 2. Reg. 8. 7. 8. m 2. Reg. 10. 16. 29. & 8. 3. & 3. Reg. 2. 24. & 1. Esd. 4. 20.

eam ætatem non privati tantum, sed Principes ipsi studebant, si, inquam, hæc omnia simul spectentur, monstri loco facile non habebitur, si immanes hosce thesauros comparasse David asseratur. Si quis conferat inter se tributa in Scriptura descripta, tum & illa, quæ à devictis gentibus Rex exegisse creditur, is facile intelliget, eâ solâ ratione divitias in immensum crescere potuisse. Manahem Rex Israel argenti talenta mille Phul Regi Assyriorum pendebat (n). Arabes, ea nempe Arabiæ portio, quæ ad oram meridionalem maris Mortui pertinet, tributum solvebat Josaphat 7700. arietes, & hircos totidem [o]; Ammonitæ Joathan Regi Juda 100. talenta argenti, & 10000. mensuras frumenti, sicut & hordei totidem (p). Rex Assyriæ tributum imposuit Ezechia 300. talenta argenti, & 30. auri (q). Rex Moab tributum dabat Regi Israel 100000. agnos, & totidem lanigeros arietes [r]. Quid autem Ammonitarum, Moabitarum, Israel etiam & Juda seorsum spectat ditiones cum latissimo Davidis Regno? Sub eo etenim Principe promissa à Deo ditionis fide soluta (s), totum habuit tractum inter mediterraneum, & Nilum; ut ipsâ hostium Judaici nominis confessione post plura sæcula adhuc fama Davidis, & Salomonis, tanquam potentissimorum Regum, fines Regni sui usque ad Euphratem prorogatum maneret (t). Scimus etiam ex 2. Reg. 10. 16. 19. & Pl. 59. 1. Mesopotamiam ipsam habuisse tributariam; qua etiam de re conveniunt Rabbini in Siphre fol. 28. & Maimon. Hilebat Jeremoth. c. 1. Halac.

Recitantur in Scriptura nomina Præfectorum David, quibus regiarum facultatum œconomia commissa erat; unde non fatilis conjectura ducitur immanium reddituum ditissimi illius Regis (u). Erant enim Præfecti, qui agriculturam curabant; erant & super greges boum, caprarum, ovium, camelorum, asinorum; super vineas etiam, oliveta, & ficus. Præstabant autem illi, ut agrorum cultura procederet, stata nempe servarentur tempora, & maturi fructus colligerentur, vinum, & oleum probè servarentur, ac tandem suo venderentur tempore. Diutinis operis colebantur à subditis agri; quod unum erat ex juribus Regum à Propheta Samuele diductis (x). Præter hæc diurna subditorum servitia, pendebantur Regi decimæ fructuum & frumenti. Eupolemo etiam authore scimus, Davidem instructas classes misisse, Upphen in mari Rubro, unde aurum referebat (y). Tandem Rex ille nunquam thesauros suos aliò distraxit, frugi enim erat, & modestus: Magnum est vestigial parsimonia.

Quò autem exactiorem ideam de redditibus Davidis concipiamus, thesauros Salomonis, de quibus in Scriptura nonnulla, mente versare oportet. Porro Rex ille neque potentia erat majori neque parsimonia: Regnum quale à Patre acceperat, servabat; singulis autem triennis classem mittebat in Ophir, quæ dives revertebatur 450. talentis auri, lignorum, avium,

n 4. Reg. 15. 20.

o 2. Par. 17. 11.

p 2. Par. 27. 5.

q 4. Reg. 16. 7. 14.

r 4. Reg. 3. 4.

s Gen. 15. 18.

t 1. Esdr. 4. 20. Nam & Reges fortissimi fuerunt in Jerusalem, qui & dominati sunt omni Regioni, quæ trans flumen est; tributum quoque, & vestigial, & redditus accipiebant.

u 1. Par. 27. 2. . . 32.

x 1. Reg. 8. 12.

y Eupolem. apud Euf. Præp. l. 9. cap. 30.